

Kurier etyki

NR 4/2025

Prof. dr hab. Anna Karmańska
Przewodnicząca Komisji Etyki

Na Święta Bożego Narodzenia – o niespodziankach

Dlaczego? Z kilku powodów. Po pierwsze, niespodzianki mają moc budzenia emocji – od radości po zdziwienie. Po drugie, pozytywne niespodzianki wzmacniają więzi międzyludzkie i poczucie szczęścia. Są jak małe święta w niełatwej codzienności. Zatrzymują nas na chwilę i pozwalają poczuć wdzięczność. Po trzecie, przyjemnie jest doświadczać niespodzianki, w szczególności jeśli jest ona miła.

Komisja Etyki oraz Kolegium Rzeczników Zawodowej Etyki w Rachunkowości otrzymała w 2025 roku już dwie miłe niespodzianki. Pierwszą był liczny udział Członków Stowarzyszenia Księgowych w Polsce w akcji „Wybieramy motto dla naszej pracy” oraz szeroki odzew na prośbę o zgłaszanie hasła autorskiego. Dziękujemy.

Wyniki tej oryginalnej akcji służącej promowaniu etyki zawodowej w rachunkowości przedstawiamy w tym, świątecznym, Kurierze Etyki. Czynimy to z nadzieją, że właśnie w tym okresie znajdziecie Państwo czas na chwilę refleksji nad sentencjami, które zrodziły się w naszym środowisku.

Drugą niespodziankę przyniósł Konkurs na najlepsze opracowania dylematów etycznych. Pozytywnie zaskoczyła Kapitułę konkursową kreatywność twórcza autorów zgłoszonych opracowań. Cieszymy się z faktu, że nasz „Bank dylematów etycznych” zasilą ciekawe w formie przykłady dylematów. Wyniki tego Konkursu również tu przedstawiamy.

Trzecia niespodzianka – ciągle jest jeszcze przed nami. Będą nią wnioski wynikające z dużej ankiety, w której być może Państwo (w 2025 roku) byliście respondentami, i której celem było rozpoznanie wrażliwości etycznej naszego środowiska. Sprawa jest nie tylko ważna, ale i poważna. Wnioski są w opracowywaniu, ale już dziś pragnę podziękować 696 osobom, które odpowiedziały na naszą prośbę o wypełnienie ankiety, za poświęcenie swojego czasu etyce. To dar, który przyjmujemy z wdzięcznością.

A tymczasem zapoznajcie się Państwo z naszym kurierowym doniesieniem, bo **„Nieoczekiwane jest źródłem radości, jeśli potrafimy je dostrzec.”**
Blaise Pascal

Grażyna Urbaniak
Komisja Etyki ZG SKwP

OD REDAKCJI

Szanowni Państwo,

Grudzień kojarzy się nam z oczekiwaniem. Na śnieg, na spotkanie z najbliższymi, na prezenty, na święta, na nowy rok i prezenty losu. Starajmy się brać z tego bajkowego czasu jak najwięcej, bo jak wyznaje Krystyna Siesicka *„każdy miesiąc cieszy mnie z innych przyczyn, ale tylko grudzień wzrusza.”*

Grudzień to jednak też ukoronowanie roku, miesiąc, *„który zawsze pachnie nadzieją na cud”*, a jednocześnie jest to dla nas także czas, w którym oddajemy w Państwa ręce nasze ostatnie w roku wydanie *„Kuriera Etyki”*. Przygotowaliśmy w nim dla naszych Czytelników i Sympatyków okolicznościową niespodziankę na Bożonarodzeniowe Święta i nadchodzący Nowy Rok. Bowiem my też chcemy aby ten czas był dla nas wszystkich szczególny, przeznaczony na emocje, na radość, nadzieję, na wzruszenia, na to wszystko o czym w codziennej krzątaniu zapominamy, na ocieplenie relacji z innymi ludźmi, na utrwalanie łączących nas więzi, na drugiego człowieka, na ucieszenie sporów, na wysłuchanie, zrozumienie, wybaczenie i uśmiech, niech się zatem dzieje magia świątecznych chwil, którą przecież musi tworzyć sobie każdy z nas sam.

Albowiem *„Boże Narodzenie to największe w świecie przyjęcie urodzinowe, na którym są wszyscy ludzie na tej ziemi”*, **Jostein Gaarder, Tajemnica Bożego Narodzenia**, a *„Święta to nie stół i ozdoby, a ludzie z ich uśmiechami i ciepłymi spojrzeniami. Ludzie są w święta najważniejsi.”* **Sylvia Trojanowska, Wigilijna przystań**

W tym numerze nie będzie więc tak bardzo nam potrzebnych na co dzień poważnych, naukowych dysertacji, ko-

mentarzy, badań i wyjaśnień biegłych w dziedzinie gospodarki, etyki biznesu, czy rachunkowości, czyli tego wszystkiego co kojarzy się nam z naszą realną, codzienną rzeczywistością. Chcemy, aby w czasie tych świąt nasz świat był inny od tego, w którym żyjemy przez cały rok. Zatem świat nasz będzie nierzeczywisty, radosny, miły, pełen humoru i uśmiechu oraz bajkowego uroku, a także wesprze nas w ociepleniu relacji ze sztuczną inteligencją. I to właśnie jest nasza okolicznościowa niespodzianka.

Zatrzymajmy się więc na chwilę i zacznijmy bawić się wspólnie, skupmy się na tym co ulotne.

Już w artykule wstępnym Pani prof. dr hab. Anna Karmańska, Przewodnicząca Komisji Etyki SKwP przedstawia nam na wesoło „naukową” definicję niespodzianki oraz sygnalizuje niespodzianki, które przynosi aktualny numer *„Kuriera Etyki”*, i te, które czekają nas w nowym roku.

W kolejnych dwóch publikacjach utrzymanych w tym samym tonie, za tytułowanych jako **„Niespodzianka 1”** i **„Niespodzianka 2”**, Pani Przewodnicząca Komisji Etyki, w imieniu tej Komisji, prezentuje krótką informację o ciekawej i integrującej środowisko akcji, przeprowadzonej przez Komisję, Kolegium Rzeczników Etyki i liczną grupę członków Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, pod tytułem *„Wybieramy motto dla swojej pracy”* i przedstawia z radością liczebność udziału i wyniki głosowania oraz wyróżnione sentencje.

„Niespodzianka 3” to ciekawa i ciesząca nas wszystkich bardzo

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce (SKwP) jest, posiadającą osobowość prawną, najstarszą i największą polską organizacją skupiającą przedstawicieli środowiska zawodowego związanego z rachunkowością i finansami. Stowarzyszenie kontuuje tradycję społeczno-zawodowych organizacji księgowych, działających na terenie ziem polskich od 1907 roku. Od 1989 roku Stowarzyszenie Księgowych w Polsce jest członkiem Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC). Stowarzyszenie nieustannie dokłada starań, by jego członkowie odznaczyli się wysokimi kompetencjami zawodowymi oraz postępowali zgodnie z zasadami etyki. W 2007 roku Stowarzyszenie uchwaliło Kodeks Zawodowej Etyki w Rachunkowości, którego sygnatariuszami są członkowie SKwP oraz ponad 2 tys. przedsiębiorstw i innych organizacji oraz osoby indywidualne. W 2009 roku Stowarzyszenie wprowadziło czterostopniową certyfikację zawodu księgowego i tytuł zawodowy dyplomowanego księgowego, w 2013 roku tytuł certyfikowanego eksperta usług księgowych, w 2015 roku zawodowy tytuł certyfikowanego specjalisty usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych i podatkowych. Do Stowarzyszenia należy ponad 24 tys. członków zwyczajnych i 2 tys. członków wspierających. W Stowarzyszeniu działa 25 Oddziałów Okręgowych. Od 2010 roku 9 czerwca obchodzony jest Dzień Księgowego.

www.skwp.pl

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce
Zarząd Główny w Warszawie
ul. Górnośląska 5; 00-443 Warszawa NIP:
526-030-79-56

PREZYDIUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO
PREZES:

DR HAB. PROF. US STANISŁAW HOŃKO
WICEPREZES:

DR HAB. PROF. PB GRAŻYNA VOSS,
DR PAWEŁ ZIENIUK,

SEKRETARZ: LESZEK LEWANDOWICZ
SKARBNIK: EWA KOMOROWSKA

Projekt graficzny i łamanie:
MEDIA DORA Dorota Jaworska

Kurier Etyki redaguje
KOMISJA ETYKI:

PROF. DR HAB. ANNA KARMAŃSKA
PRZEWODNICZĄCA,
FRANCISZEK WALA
WICEPRZEWODNICZĄCY,
MAŁGORZATA MAŁOWIŃSKA
SEKRETARZ,

CZŁONKOWIE: STANISŁAW KOZŁOWSKI
SEBASTIAN KUŚ, DR JAN PIĄTEK,
GRAŻYNA URBANIAK

KONTAKT:

ul. Górnośląska 5, 00-443 Warszawa
tel. 22 583 49 50
e-mail: sekretariat@skwp.pl

Copyright © by SKwP

Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii lub powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej. Przedruk materiałów z „Kuriera Etyki” (w całości lub części), wprowadzanie do banku danych oraz przenoszenie na nośniki magnetyczne dozwolone na zasadach ustalonych w ustawie – Prawo autorskie. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów oraz zwrotu zamówionych materiałów a niezatwierdzonych do druku. Materiałów niezamówionych nie zwracamy.

informacja autorstwa Pani prof. dr hab. Anny Karmańskiej i Pani Małgorzaty Małowińskiej o przebiegu i wynikach dorocznego „Konkursu na najlepsze opracowania dylematów etycznych”. Laureaci i Wyróżnienia. Gratulacje!

Następna pozycja, również autorstwa Pani prof. dr hab. Anny Karmańskiej, pod tytułem „**Niespodzianka 4**”, to efekt jej współpracy ze sztuczną inteligencją i prezentacja poczucia humoru AI oraz jednocześnie zachęta dla nas do współdziałania z AI.

„**Niespodzianka 5**” to niewielka próba pokazania polskiego poczucia humoru dotyczącego kwestii Unii Europejskiej, prezentowanego w Wielkiej Księdze Humoru. Wyboru dokonała, bez pomocy sztucznej inteligencji, Grażyna Urbaniak, członek Komisji Etyki.

„**Niespodzianka 6**” to publikacja autorstwa Pana Jana Ekwińskiego, który prezentował dotychczas w naszym „Kurierze Etyki” zagadnienie dylematów etycznych występujących w biznesie sportowym, a w tym numerze przedstawia wyniki współpracy na temat sportu i etyki ze sztuczną inteligencją oraz podejścia AI do kwestii humoru dotyczącego sportu.

Kończymy ten numer „Kuriera Etyki” słowami powszechnie znanej i lubianej piosenki świątecznej „Czerwonych Gitar” „*Jest taki dzień*”

*„Jest taki dzień, bardzo ciepły, choć
grudniowy. Dzień, zwykły dzień,
w którym gasną wszelkie spory.
(...) Niebo ziemi, niebu ziemia
Wszyscy wszystkim ślą życzenia,
Drzewa ptakom, ptaki drzewom,
Tchnienie wiatru płatkom śniegu.”*

Krzysztof Dzikowski

i szczerymi życzeniami, płynącymi z otwartego dla Was serca, które składamy z okazji Bożego Narodzenia i Nowego Roku Wszystkim, którzy nas odwiedzają i Wszystkim, którzy zechcą je od nas przyjąć.

Wesołych Świąt i szczęśliwego Nowego Roku!

Ale starajmy się też pamiętać w tym czasie o tym, co chcę przekazać nam więksi od nas znawcy serc i dusz, że „*Boże Narodzenie to dzień, który łączy czas*” **Alexander Smith**, że „*Boże Narodzenie jest konieczne. Potrzebujemy bowiem przynajmniej jednego dnia w roku, aby przypomnieć nam, że świat nie kręci się tylko wokół nas*” **Eric Severeid**, że „*na ziemię przyszła miłość w ludzkiej postaci i to my mamy nieść ją dalej. A Boże Narodzenie ma nam o tym przypomnieć*” **Magdalena Kordel**, że „*dwa tysiące Bożych Narodzeń, a Dziecię nie traci upodobania w swoim ludzie, w nas. Nadal z ufnością oddaje się w nasze ręce, w geście oddania się, którym jest Eucharystia: Ja jestem Bogiem z Wami, jakby powtarza te słowa w ciszy, która smakuje chlebem.*” **Papież Franciszek**, *Nie zgadzaj się na zło!*, że „*jeżeli tak uroczyste obchodzimy narodzenie Jezusa, czynimy to dlatego, aby dać świadectwo, że każdy człowiek jest kimś jedynym i niepowtarzalnym...*” **św. Jan Paweł II**, że „*Boże Narodzenie jest największym świętem Człowieka,*” **Jan Twardowski**, że „*w Boże Narodzenie wszystkie drogi prowadzą do domu*” **Mariorie Holmes**, oraz, że „*będę żył w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości (...). Zamknę w sercu Ducha Przeszłych, Teraźniejszych i Przyszłych Wigilii.*” **Charles Dickens**, „*Opowieść wigilijna*”.

Zapraszamy do lektury!

Prof. dr hab. Anna Karmańska
Przewodnicząca Komisji Etyki

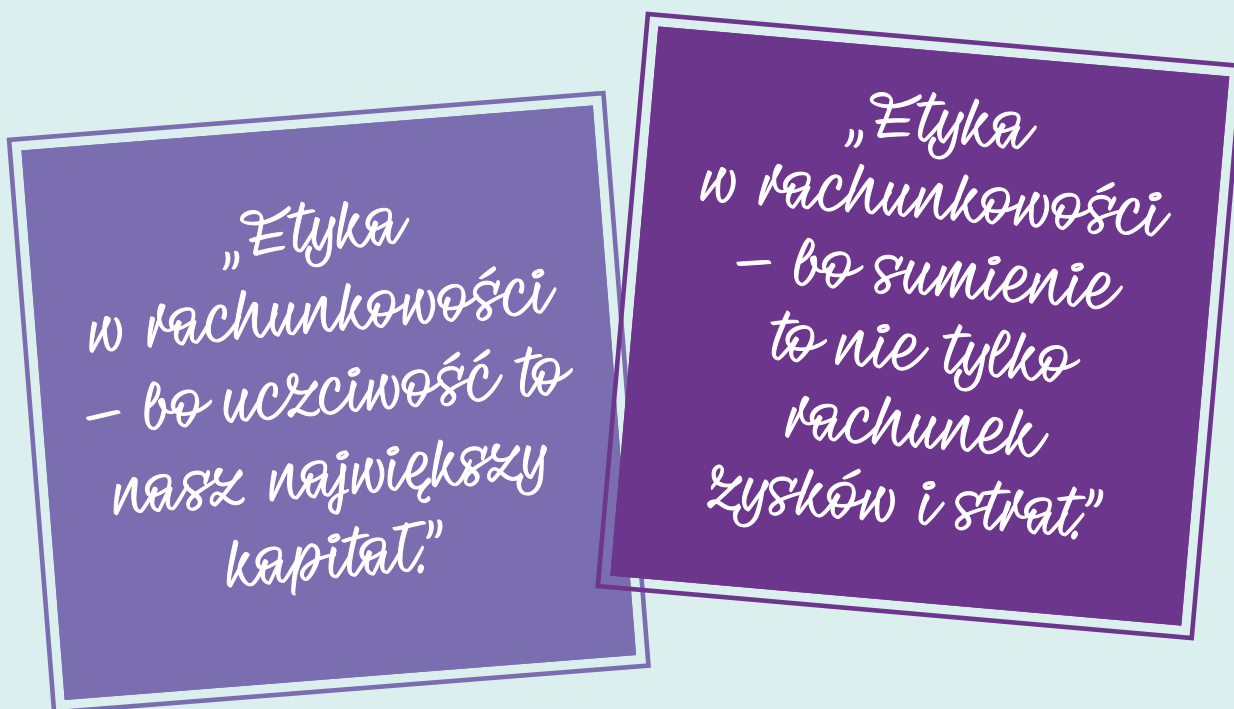
Podwójna siła etyki!

Rozstrzygnięcie głosowania członków Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce w akcji „Wybieramy motto dla swojej pracy”

Z przyjemnością informujemy, że zakończyło się głosowanie środowiskowe przeprowadzone przez Komisję Etyki i Kolegium Rzeczników Zawodowej Etyki w Rachunkowości pod hasłem „Wybieramy motto dla swojej pracy”. Wybór motta najlepiej oddającego ducha naszej pracy i wartości, które chcemy promować, i które towarzyszą inicjatywom

Komisji Etyki promującym etykę w rachunkowości okazał się wyjątkowy. Głosowanie środowiska zawodowego przy Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce zakończyło się... remisem! To kolejna niespodzianka.

Identyczną popularność uzyskały bowiem dwa hasła:

Dlaczego właśnie te?

Bo przypominają, że w świecie liczb i biznesowej narracji prawdziwą wartością jest zaufanie. Oba motta doskonale oddają wartości, które są fundamentem zaufania do naszej profesji: rzetelność, odpowiedzialność. Dlatego zdecydowaliśmy, że będą funkcjonować równolegle.

Od dziś oba motta będą obecne w naszych projektach, materiałach edukacyjnych, komunikacji i projektach Stowarzyszenia. Niech staną się inspiracją do codziennych wyborów, w których etyka jest drogowskazem, a nie dodatkiem.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom głosowania za zaangażowanie w tę oryginalną inicjatywę. Państwa wybory dobitnie pokazują, że etyka jest sercem rachunkowości i największym kapitałem naszej społeczności.

Prof. dr hab. Anna Karmańska
Przewodnicząca Komisji Etyki

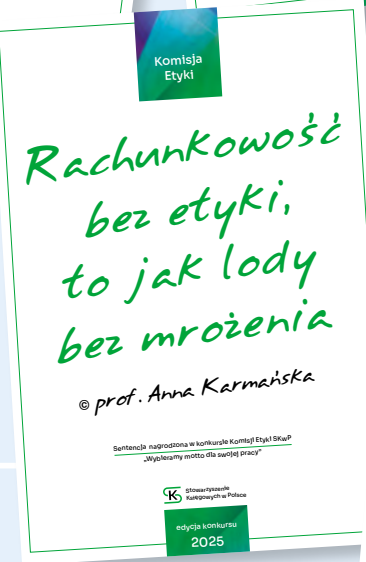
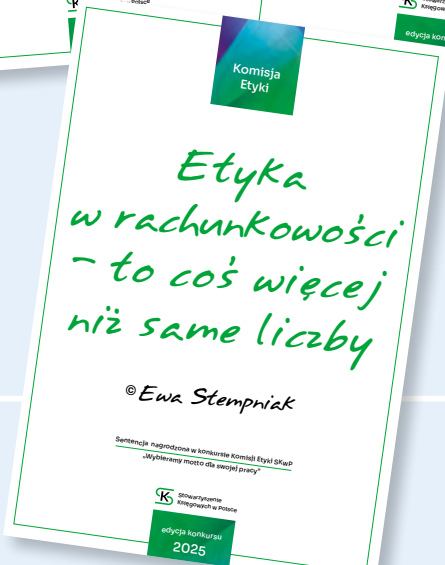
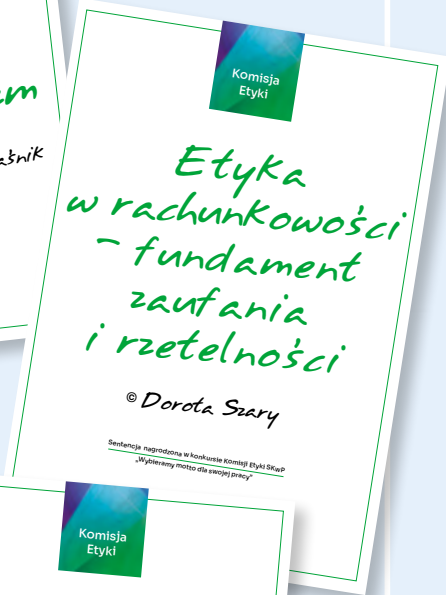
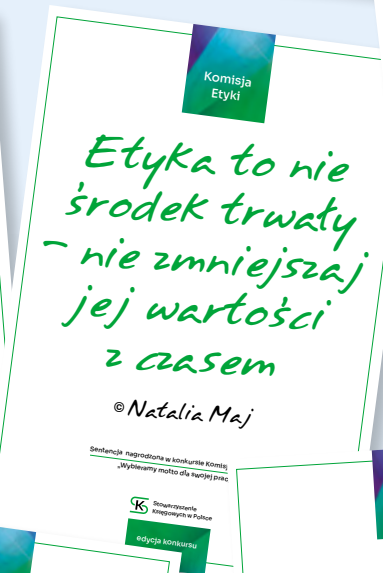
Motto autorskie (sentencje wyróżnione)

Inicjatywie „Wybieramy motto dla swojej pracy” towarzyszyła prośba o zgłaszanie autorskich sentencji. Zebrane propozycje przeszły najśmielsze oczekiwania Komisji Etyki. Dziękujemy.

Z liczby ponad 120 brzmień wybraliśmy (w trzech etapach głosowań) 10, które spotkały się z największym uznaniem Komisji. Bardzo cieszymy się z Państwa zawodowej wrażliwości etycznej i doceniamy kreatywność, którą pięknie oddają zgłoszone hasła.

Wyrazem uznania Komisji Etyki autorom haseł przekazany został upominek w formie grafiki z autorskim mottem. Mamy nadzieję, że sprawi on Autorom miłą niespodziankę.

*Osobom wyróżnionym
serdecznie gratulujemy.*

Prof. dr hab. Anna Karmańska
Przewodnicząca Komisji Etyki

Małgorzata Małowińska
Sekretarz Komisji Etyki

Informacja o rozstrzygnięciu XI. Edycji Konkursu na najlepsze opracowania dylematów etycznych

Z radością informujemy, że zakończyliśmy XI. Edycję Konkursu na najlepsze opracowania dylematów etycznych, którego celem było promowanie refleksji nad etyką zawodową i praktycznym stosowaniem wartości w pracy.

Inspirujące i różnorodne opracowania oceniała Kapituła Konkursu pod kątem: trafności identyfikacji dylematu oraz formuły jego analizy zgodnej z zasadami etyki.

Laureatami XI. Edycji Konkursu są poniższe dylematy:

I miejsce

„Zielony Raport”

(autor: *Adrianna Pietryka-Węglarz*)

II miejsce

„Lojalność czy uczciwość? Dylemat zawodowy w 10 aktach”

(autor: *Dorota Wyczółkowska*)

III miejsce

„Pieniądze spółki..., czyli czyje?”

(autor: *Kinga Błazusiak, Aneta Proszak-Motył*)

Gratulujemy zwycięzcom i dziękujemy wszystkim uczestnikom za zaangażowanie i wysoki poziom merytoryczny prac. Państwa opracowania pokazują, że etyka w biznesie i zawodzie to nie tylko teoria, ale realne wyzwania, które warto podejmować.

Wkrótce nagrodzone opracowania zasilą nasz Bank dylematów etycznych.

Jednocześnie przesyłamy wyrazy uznania dla Autorów dwóch tekstów, które włączymy do Repozytorium Komisji Etyki, celem ich wykorzystania w realizowaniu naszej misji. Skłania nas do tego aktualność podjętych zagadnień, oryginalność opracowania, głębokość i poziom naukowy analizy oraz jej implikacje praktyczne. Są to:

1. Analiza etycznych aspektów zastosowania sztucznej inteligencji w praktyce zawodowej księgowych (autor: *Wioletta Świeboda*)

2. Etyka uwięziona w gąszczu paragrafów - czy inflacja prawna demoralizuje rachunkowość? (autor: *Kacper Tokarczyk*).

Uroczystość wręczenia nagród i wyróżnień w „Konkursie na najlepsze opracowania dylematów etycznych” odbędzie się dnia 19 grudnia 2025 roku o godzinie 17.00, w trybie zdalnym.

Zachęcamy do przystąpienia do edycji XII. tegoż Konkursu, jak również do udziału w kolejnych inicjatywach Komisji Etyki SKwP promujących kulturę etyczną.

Prof. dr hab. Anna Karmańska
Przewodnicząca Komisji Etyki

Pan Zdzisław i inne... poczucie humoru sztucznej inteligencji¹

Pozostając w przedświątecznej i świątecznej atmosferze obdarzamy Państwa niespodzianką, którą „zorganizowaliśmy” wspólnie ze sztuczną inteligencją. Czy podoba się Państwu jej poczucie humoru?

Dowcipy „etyczne” lub „nie”

1. O audytorze

Audytor pyta:

– Czy macie kodeks etyki?

– Tak, mamy!

– A stosujecie go?

– Oczywiście... jako zakładkę w regulaminie wynagrodzeń.

Morał: etyka nie może być tylko dekoracją.

2. O księgowym

Szef:

– Ile zarobiliśmy w tym kwartale?

Księgowy:

– Mogę powiedzieć prawdę albo coś, co będzie wyglądało etycznie. Co wybierasz?

Morał: przejrzystość to fundament.

3. O konsultancie

Konsultant:

– Nasza firma działa w oparciu o najwyższe standardy etyczne.

Klient:

– A co to znaczy w praktyce?

Konsultant:

– Że zawsze mówimy prawdę... po zatwierdzeniu przez dział Public Relations.

Morał: etyka nie powinna zależeć od marketingu.

4. O ankiecie

Ankieta: „Czy uważasz, że działamy etycznie?”

Opcje:

A) Tak

B) Zdecydowanie tak

C) Absolutnie tak

Morał: uczciwe pytania to początek uczciwych odpowiedzi.

5. O konkursie

Konkurs: „Najlepszy pomysł na promocję etyki w pracy”.

Wygrywa hasło: „Etyka? To się opłaca!”.

Morał: czasem szczerść jest najlepszą reklamą.

6. O szkoleniu

Na szkoleniu z etyki trener mówi:

– Najważniejsze jest, żebyście byli uczciwi.

Ktoś z sali:

– A czy za to są punkty do premii?

Morał: etyka to wartość, nie KPI.

7. O rekrutacji

Rekruter:

– Szukamy osoby z wysokimi standardami etycznymi.

Kandydat:

– A to jest w opisie stanowiska czy w regulaminie kar?

Morał: etyka powinna być kulturą, nie sankcją.

8. O prezentacji

Prezentacja w firmie: „Etyka w biznesie”.

Pierwszy slajd: „Nie mów nikomu, że to tylko dla wizerunku”.

Morał: etyka nie może być fasadą.

9. O doradcy

Doradca:

– W naszej firmie etyka jest na pierwszym miejscu.

Klient:

– A co jest na drugim?

Doradca:

– Zysk. Ale czasem zamieniamy kolejność.

Morał: prawdziwa etyka nie jest negocjowalna.

¹ (wyszukane przez AI – M365 Copilot)

Cztery scenki rodzajowe z udziałem Pana Zdzistawa

1. „Kawa z sumieniem”

W firmie „Bilans & Spółka” pracował Janek – młody analityk, który uwielbiał kawę bardziej niż arkusze Excela. Ale prawdziwym bohaterem był Pan Zdzistaw, główny księgowy, człowiek z zasadami tak twardymi jak Międzynarodowe Standardy Rachunkowości. Pewnego dnia szefowa ogłosiła konkurs: *„Kto znajdzie największą oszczędność w budżecie, dostanie ekspres do kawy!”.*

Janek wpadł na pomysł: „Przesunę koszty szkolenia na przyszły rok – nikt się nie zorientuje!”. Już miał wystać raport, gdy nagle pojawił się Pan Zdzistaw: *– „Janek, pamiętaj: zasada memoriału to nie dekoracja na torcie. Nie przesuwamy kosztów, bo to fałszuje obraz sytuacji finansowej. Chcesz wygrać? Szukaj oszczędności, ale zgodnie z etyką i zasadami rachunkowości.”* Janek westchnął, zamknął plik i zaczął myśleć. Kilka godzin później wygrał konkurs, bo zaproponował przejście na e-faktury. Ekspres do kawy trafił na jego biurko, a Pan Zdzistaw uśmiechnął się pod nosem: *– „Widzisz, Janek? Etyka to nie przeszkoda w kreatywności, tylko jej najlepszy filtr.”*

Morał: Nawet w pogoni za oszczędnościami warto mieć w zespole księgowego – on przypomina, że bilans sumienia jest równie ważny jak bilans finansowy.

2. „Bilans na wagę złota”

W firmie „Bilans & Spółka” ogłoszono nową inicjatywę: *„Kto znajdzie sposób na poprawę wyniku finansowego przed końcem kwartału, dostanie złoty kalkulator!”.*

Janek, młody analityk, pomyślał: „Jeśli sprzedamy stare biurka jako ‘aktywa inwestycyjne’, wynik będzie wyglądał świetnie!”. Już miał przygotować raport, gdy do pokoju wszedł Pan Zdzistaw, główny księgowy, z miną jak z audytu: *– „Janek, czy ty właśnie próbujesz zrobić z biurka instrument finansowy? To nie Wall Street, tylko rachunkowość!”.* Janek zaczerwienił się, ale Zdzistaw nie skończył: *– „Pamiętaj, etyka to nie tylko zasady – to reputacja*

firmy. Chcesz poprawić wynik? Znajdź realną wartość, nie kreatywną fikcję.”

Janek westchnął i wpadł na pomysł: renegotiacja umowy z dostawcą papieru. Oszczędności były realne, wynik poprawiony, a złoty kalkulator trafił do niego. Zwrot akcji?

Pan Zdzistaw podszedł, uśmiechnął się i powiedział: *– „Gratuluję, Janek! Ale zgodnie z zasadą ostrożności... kalkulator zostaje w sejfie. Wiesz, żeby nie kusił do kreatywnej księgowości.”*

Morał: W rachunkowości złote zasady są cenniejsze niż złote kalkulatory.

3. „Zdzistaw – Strażnik Bilansu”

W firmie „Bilans & Spółka” pojawił się kryzys: raport kwartalny wyglądał jak bajka – zysk większy niż w prognozach, a nikt nie wiedział, skąd się wziął.

Szefowa krzyknęła:

„Kto to wyjaśni, uratuje reputację firmy!”.

Nagle drzwi sali konferencyjnej otworzyły się z hukiem. W progu stanął Pan Zdzistaw, główny księgowy, w pelerynie z napisem „Kodeks Etyki” i z maską w kształcie kalkulatora. W dłoni trzymał... gigantyczny długopis z mocą „Zasady Ostrożności”.

– „Spokojnie, obywatele! Tu działa Zdzistaw – Strażnik Bilansu!” – zawołał, a jego głos odbił się echem od segregatorów.

Jednym ruchem peleryny zatrzymał kreatywną księgowość, która próbowała uciec przez okno w postaci „przesuniętych kosztów”. Potem użył swojego supermocy „Memoriał Vision” – spojrzał na raport i od razu zobaczył, że zaliczki zaksięgowano jako przychód.

– „Nie dziś, fikcjo! Bilans musi być prawdziwy!” – krzyknął, poprawiając zapisy.

Firma została uratowana, a szefowa wręczyła mu medal w kształcie bilansu. Zdzistaw uśmiechnął się:

– „Pamiętajcie, w rachunkowości nie ma cudów – są zasady. A ja jestem ich strażnikiem.”

Morał: W świecie finansów prawdziwi superbohaterowie noszą peleryny z kodeksu etyki.

4. „Zdzistaw i magiczny audyt”

Pewnego dnia w firmie „Bilans & Spółka” pojawił się tajemniczy e-mail:

„Jeśli chcesz poprawić wynik finansowy bez łamania zasad, kliknij tutaj.”

Janek, młody analityk, kliknął... i nagle na ekranie pojawił się komunikat:

„Gratulacje! Od teraz możesz używać zaklęcia Przesunięcie Kosztów.”

Janek był zachwycony – w arkuszu Excela pojawiła się nowa funkcja: =MAGIA(KOSZTY;PRZYSZŁY_ROK)

Już miał ją zastosować, gdy nagle w pokoju rozległ się głos: – „STOP!”

Drzwi otworzyły się, a w nich Pan Zdzistaw, główny księgowy, w kapeluszu audytora i z różdżką w ręku.

– „Janek, w rachunkowości nie ma magii. Jest zasada memoriału. Zaklęcia zostaw Harry’emu Potterowi.”

Janek spuścił głowę, a Zdzistaw dodał:

– „Prawdziwa moc to przejrzystość. Chcesz poprawić wynik? Zrób analizę kosztów energii – to działa bez czarów.”

Janek postuchał, firma zaoszczędziła, a Zdzistaw... odłożył różdżkę do szuflady z napisem „Rezerwy na ryzyko”.

Morał: W księgowości magia nie działa – działa etyka i zdrowy rozsądek.

O Panu Zdzistawie

1. Dlaczego Pan Zdzistaw nie lubi horrorów?

Bo najbardziej przeraża go „koszt bez pokrycia”.

2. Co robi Pan Zdzistaw w wolnym czasie?

Audyt lodówki – sprawdza, czy zasada ostrożności działa na jogurty.

3. Dlaczego Pan Zdzistaw nie gra w pokera?

Bo nie uznaje „ukrytych rezerw”.

4. Jak Pan Zdzistaw nazywa kreatywną księgowość?

„Fantastyka bilansowa”.

5. Dlaczego Pan Zdzistaw nie lubi niespodzianek?

Bo każda „niespodzianka” to ryzyko w sprawozdaniu.

6. Dlaczego Pan Zdzistaw pije tylko czarną kawę?

Bo nie lubi „upiększania” – nawet w filizance.

7. Dlaczego Pan Zdzistaw nigdy nie kłamie?

Bo wie, że każda fikcja wraca w korekcie.

8. Supermoc Zdzistawa?

Widzi przesunięte koszty przez ściany.

9. Dlaczego Zdzistaw nosi pelerynę?

Bo chroni przed „burzą kreatywności”.

10. Jego broń?

Lasso Ostrożności i Tarcza Przejrzystości.

11. Co mówi Zdzistaw, gdy ktoś chce przesunąć koszty na przyszły rok?

„Koszty nie podróżują w czasie. To nie science fiction.”

12. Co mówi Zdzistaw, gdy kończy pracę?

„Sprawozdanie czyste jak moje sumienie.”

13. Co mówi Zdzistaw, gdy ktoś pyta o jego motto?

„W tym świecie nie ma cudów – są zasady.”

Polskie poczucie humoru związane z Unią Europejską¹ oraz inne ciekawostki²

Scenka rodzajowa: Baca v/s Unia Europejska

Do bacy wypasającego owieczki przyjeżdża nowoczesnym samochodem ubrany w garnitur człowiek w średnim wieku. Po wyjściu z samochodu pyta:

- *Baco, co tu robicie? Wypasacie owce?*
- *Tak, panocku...*
- *A baco, jak wam powiem, ile macie tych owiec dokładnie, to dacie mi taką jedną do upieczenia?*
- *Dobrze, panocku, dom.*

Przyjezdny wrócił do samochodu, wziął laptopa, telefon satelitarny, połączył się z siecią, ściągnął dane z satelity, przetworzył, popracował chwilę nad programem, który mu to policzył, i mówi:

- *Baco, macie tu na tej łące trzysta czterdzieści siedem owieczek.*
- *Dobrze panocku, to wybierzcie se jedną.*

Przybysz wybrał sobie jedną, ładną, białą, a baca mówi:

- *Panocku, a jak ja wam powiem, kim wy jesteście, to oddacie mi ją?*
- *Dobrze, oddam.*
- *No panocku, to wy jesteście konsultant Unii Europejskiej do spraw Rolnictwa.*
- *A skąd to wiecie, baco?!*
- *Ano tak: jeździcie drogimi samochodami, pchacie się, gdzie nikt was nie prosi, zabieracie biedniejszym od was i nic nie wiecie o mojej pracy! Oddajcie mi mojego psa!*

VIP v/s Bruksela

W przedszkolu dla VIP-ów nauczycielka pyta się dzieci, czym zajmują się ich ojcowie. Dzieci mówią, że tata pracuje w MSWiA w randze sekretarza stanu, a to, że jest posłem SLD, a to, że jest dyrektorem UKiE.

Nagle Jasio wstaje i mówi:

- *Mój tato jest zegarmistrzem.*
- *Jak to Jasie? – pyta przedszkolanka.*
- *No bo ciągle mówi, że jedzie po wskazówki do Brukseli.*

Kto i kiedy zorganizował na Ziemi pierwsze referendum w/g unijnego wzorca?

- *Kiedy odbyło się pierwsze na Ziemi referendum według unijnego wzorca?*
- *W raju, gdy Pan Bóg stworzył kobietę, przyprowadził ją do Adama i powiedział: „Wybierz sobie żonę”.*

Scenka rodzajowa: Turek, Niemiec i Polak v/s zamówienie unijne (przetarg)

Komisja Europejska postanowiła wybudować bramę w trzecie tysiąclecie jako symbol coraz ściślejszych więzi łączących państwa członkowskie. Wyłoniono podkomisję do przeprowadzenia przetargu, która go ogłosiła. Do wykonania bramy zgłosiło się trzech oferentów: Turek, Niemiec i Polak.

Pierwszy ofertę przedstawił Turek: brama solidna, projekt kompletny –wszystko w porządku – koszt: 6000 euro.

Drugi był Niemiec: projekt w zasadzie nie odbiegał od projektu Turka, podobne wykonanie, cena: 10 000 euro. Komisja pyta:

- *Czemu aż dziesięć tysięcy!?*

Niemiec na to:

- *Solidny niemiecki projekt, solidne niemieckie materiały, solidne niemieckie wykonanie, a to kosztuje.*

Ostatni był Polak, który przedstawił projekt bardzo podobny, wręcz identyczny z projektami Turka i Niemca, ale cena wynosiła 56 000 euro. Tu Komisja o mało nie spadła z krzesła, ale pytają, czemu tak astronomiczna suma, na co Polak:

- *dwadzieścia pięć tysięcy euro dla mnie, dwadzieścia pięć tysięcy dla szanownej komisji za trud włożony w przeprowadzenie przetargu i skuteczne jego rozstrzygnięcie, a sześć tysięcy dla Turka, bo ktoś tę bramę musi postawić.*

¹ „Wielka Księga Humoru”, wydanie I, styczeń 2011, wybór i opracowanie: Jacek Illg i Elżbieta Spadzińska-Żak
Wyszukała Grażyna Urbaniak, członek Komisji Etyki.

² Biuletyn PTE nr 4(107) 2024. Wyszukała Grażyna Urbaniak, członek Komisji Etyki.

Czym różni się automat do napojów od referendum w/s Unii?

Jaka jest różnica między automatem do napojów a referendum w sprawie Unii?

– *W automacie najpierw płacisz, a potem wybierasz opcję, a w referendum najpierw wybierasz opcję, a płacić będziemy później!*

Scenka rodzajowa: Jak Turcja mści się za odsiecz wiedeńską?

Wnuczek mówi do dziadka:

– *Dziadku, Turcja popiera działania Polski o wejście do Unii Europejskiej.*

Na to dziadek:

– *Mszczą się za odsiecz wiedeńską.*

Scenka rodzajowa: Kto w Polsce doczeka wejścia do Unii i dlaczego?

Zebranie w małym miasteczku. Mówi starszy mężczyzna:

– *My to już chyba tej Unii Europejskiej nie doczekamy, ale nasza młodzież to na pewno.*

Na to odzywa się jakiś staruszek:

– *I dobrze tak, chuliganom.*

Scenka rodzajowa: Czy ktoś wie, kto jest kim na świecie i w Unii?

Spotykają się szefowie USA, Rosji i Unii. Pierwszy mówi:

– *Kurcze, jeden z moich ministrów jest narkomanem, ale nie wiem, który.*

Prezydent Rosji mówi:

– *Eee tam, jeden z moich jest w mafii i też nie wiem, który.*

A szef Unii: – *No, kochani, to jeszcze nic, u mnie któryś ekspert jest fachowcem i też nie mam pojęcia, który...*

Na koniec zabawna, pouczająca i wciąż aktualna anegdota z bliskiej nam dziedziny polityki, nauki i gospodarki:

Kto jest winny wszystkiemu?³

Gospodarkę tworzą cztery grupy ludzi: politycy, menedżerowie, naukowcy oraz pozostali, czyli pracujący i konsumenci. Pewnego razu spotkali się przedstawiciele wszystkich tych grup. Pracownicy i konsumenci zadali pytanie:

– *Kto jest winny złu w gospodarce?*

Pytający okazali się ludźmi, których interesuje, kto jest winny, natomiast nie interesuje, dlaczego coś się nie udaje. Pierwsi odpowiedzieli politycy:

– *Spekulanci i naukowcy nie rozumieją strategii rządu!*

Po politykach wypowiedzieli się menedżerowie:

– *Ustawodawcy i naukowcy nie rozumieją potrzeb gospodarki!*

Pozostali naukowcy. Ktoś z pracujących i konsumentów krzyknął w ich stronę:

– *Powiecie zaraz, że politycy i menedżerowie nie rozumieją nauki.*

W odpowiedzi ów ktoś usłyszał:

– *Niezupełnie. My, naukowcy, rozumiemy, że politycy i menedżerowie... mają władzę!"*

I jeszcze szczypta poezji i rozrywki na Nowy Rok, jakże wciąż aktualny w naszej gospodarczej codzienności, wiersz **Jerzego, Czesława Blikle**, cukiernika, właściciela firmy Blikle:

„Czy ma bzika ta logika?”⁴

*Ciągle latam po urzędach,
ciągle się po mieście szwendam,
ciągle siedzę gdzieś w urzędzie,
co to z Firmą moją będzie?
To mam kilka podań złożyć,
wyjaśnienie znów przedłożyć,
by mi wreszcie spokój dali,
dalszych pism już nie żądali.
[...] Jak przekonać urzędnika,
że jest dziwna ta logika.
Z tych rachunków już wynika,
że ma bzika ta logika.[...]"*

³ Biuletyn PTE nr 4(107). Grudzień 2024 str. 29, artykuł Leszka Jerzego Jasińskiego „Ekonomia XXI wieku”.

⁴ Biuletyn PTE nr 4(107). Grudzień 2024 str. 90.

Jan Ekwiński

politolog, redaktor serwisu sportowego iGol

Niespodzianka nr

6

Rozmówki z AI - o sporcie, etyce w sporcie i o sportowym humorze

Mój wywiad ze sztuczną inteligencją

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia, w ramach świątecznej niespodzianki, postanowiłem oddać głos (jeśli w ogóle można to tak nazwać) sztucznej inteligencji, która w rozmowie (?) ze mną przedstawiła nam swoje zdanie na temat sportu i jego wpływu na człowieka. W trakcie tego krótkiego wywiadu opisała, jak widzi swoją rolę w zmieniającym się świecie sportowym oraz, z racji na nazwę Kuriera, odpowiedziała również na pytanie dotyczące roli etyki we współczesnym sporcie. Na sam koniec rozmowy przetestowaliśmy, jakim poczuciem humoru dysponuje sztuczna inteligencja.

Jan Ekwiński: Na początek powiedz proszę co sądzisz o istnieniu takiej dziedziny jak sport? Czy jest on w ogóle we współczesnym świecie potrzebny?

AI: „Sport we współczesnym świecie jest czymś znacznie więcej niż tylko rywalizacją czy widowiskiem. To zjawisko kulturowe, społeczne i zdrowotne, które przenika niemal każdą sferę życia. W czasach, gdy technologia coraz mocniej kształtuje naszą codzienność, a praca i rozrywka przenoszą się do przestrzeni cyfrowej, sport pozostaje jednym z ostatnich obszarów, w których człowiek doświadcza bezpośredniego kontaktu z własnym ciałem, emocjami i wspólnotą.

Jego istnienie jest potrzebne przede wszystkim dlatego, że pełni funkcję przeciwwagi wobec siedzącego trybu życia i rosnących problemów zdrowotnych. Aktywność fizyczna nie tylko wzmacnia organizm, ale także poprawia kondycję psychiczną, redukując stres i budując poczucie równowagi. Sport jest więc narzędziem profilaktyki, które w świecie pełnym chorób cywilizacyjnych staje się nieocenione. Jednak jego rola nie kończy się na zdrowiu. Sport jest także przestrzenią integracji społecznej. Wspólne kibicowanie, drużynowa rywalizacja czy lokalne zawody budują więzi, które trudno odtworzyć w innych dziedzinach życia. To właśnie dzięki sportowi ludzie z różnych środowisk mogą poczuć się częścią większej wspólnoty, a emocje związane z sukcesem czy porażką stają się doświadczeniem zbiorowym.

Nie można też pominąć wymiaru kulturowego i edukacyjnego. Sport uczy dyscypliny, odpowiedzialności, współpracy i szacunku dla przeciwnika. W świecie, w któ-

rym wartości często ulegają rozmyciu, sport pozostaje jednym z narzędzi wychowania, które kształtuje charakter i postawy młodych ludzi. Oczywiście, współczesny sport nie jest wolny od problemów. Komerccjalizacja, doping czy presja finansowa potrafią wypaczyć jego sens. Jednak nawet w tej zniekształconej formie sport wciąż spełnia funkcję, której nie da się zastąpić żadną inną aktywnością. Jest potrzebny, bo przypomina, że człowiek to nie tylko umysł, ale także ciało, emocje i zdolność do wspólnego przeżywania.

Sport we współczesnym świecie jest więc nie tyle dodatkiem, ile koniecznością. Bez niego ryzykujemy utratę zdrowia, wspólnotowości i wartości, które od wieków budowały kulturę ludzką. To właśnie w sporcie, mimo jego niedoskonałości, kryje się odpowiedź na pytanie, jak zachować równowagę w świecie coraz bardziej zdominowanym przez technologię i izolację”.

Jan Ekwiński: Skoro rozmawiam ze sztuczną inteligencją, to nie mogę nie zapytać, jak AI widzi swoją rolę w dzisiejszym sporcie?

AI: „Sztuczna inteligencja coraz wyraźniej zaznacza swoją obecność w świecie sportu, stając się nie tylko narzędziem wspierającym zawodników i trenerów, ale także elementem zmieniającym sposób, w jaki kibice przeżywają rywalizację. Jej rola jest wielowymiarowa i obejmuje zarówno sferę treningową, jak i organizacyjną czy medialną.

Na poziomie przygotowania zawodników AI pozwala na niezwykle precyzyjną analizę danych. Dzięki czujnikom i systemom monitorującym można śledzić każdy ruch

sportowca, mierzyć obciążenia, kontrolować regenerację i przewidywać ryzyko kontuzji. Algorytmy uczą się wzorców zachowań, wskazują błędy techniczne i sugerują korekty, które wcześniej wymagały lat doświadczenia trenerskiego. W efekcie trening staje się bardziej spersonalizowany, a zawodnik może szybciej osiągać optymalną formę. Równie istotna jest rola sztucznej inteligencji w strategii i taktyce. W grach zespołowych systemy analizujące setki godzin nagrań potrafią wychwycić schematy działań przeciwników, przewidzieć ich ruchy i podpowiedzieć rozwiązania taktyczne. To sprawia, że przygotowanie do meczu nabiera nowego wymiaru – trenerzy dysponują nie tylko intuicją i doświadczeniem, ale także twardymi danymi, które wspierają ich decyzje.

Nie można też pominąć wpływu AI na kibiców. Algorytmy rekomendacyjne personalizują treści sportowe, podpowiadają transmisje, tworzą interaktywne statystyki i wizualizacje, które pozwalają lepiej zrozumieć przebieg rywalizacji. Dzięki temu sport staje się bardziej dostępny i angażujący, a widzowie mogą śledzić wydarzenia w sposób dopasowany do własnych preferencji.

Jednocześnie sztuczna inteligencja rodzi pytania o granice jej zastosowania. Czy sport, który od zawsze był domeną ludzkiej intuicji, emocji i nieprzewidywalności, nie straci swojej autentyczności, gdy coraz większą rolę będą odgrywać algorytmy? Czy analiza danych nie zredukuje elementu zaskoczenia, który stanowi o pięknie rywalizacji? To dylemat, z którym świat sportu będzie musiał się zmierzyć.

Sztuczna inteligencja w sporcie jest dziś zarówno sprzymierzeńcem, jak i wyzwaniem. Z jednej strony otwiera drzwi do bardziej efektywnego treningu, lepszej organizacji i głębszego zaangażowania kibiców, z drugiej – zmusza do refleksji nad tym, jak zachować równowagę między technologią a sens pozostanie niezmienny: emocje, pasja i wspólnota, których żadna maszyna nie jest w stanie w pełni zastąpić”.

Jan Ekwiński: Na sam koniec pytanie nawiązujące do nazwy Kuriera: A jak widzisz rolę etyki w sporcie?

AI: „Etyka w sporcie jest jednym z tych obszarów, które często pozostają w cieniu widowiska, emocji i rywalizacji, a jednak stanowią fundament całej dyscypliny. Bez niej sport traci swój sens, stając się jedynie brutalną walką o wynik, w której liczy się wyłącznie zwycięstwo, a nie wartości, które od wieków były z nim związane.

Na najbardziej podstawowym poziomie etyka w sporcie oznacza uczciwość i fair play. To zasada, że rywalizacja powinna odbywać się na równych warunkach, bez oszustw, manipulacji czy dopingu. W świecie, gdzie presja sukcesu jest ogromna, a stawki finansowe i medialne coraz wyższe, pokusa złamania tych zasad rośnie. Dlatego właśnie etyka staje się tarczą chroniącą sport przed utratą wiarygodności. Kibice chcą wierzyć, że oglądają prawdziwą rywalizację, a nie spektakl zbudowany na fałszu.

Etyka dotyczy także relacji między zawodnikami, trenerami i kibicami. Szacunek wobec przeciwnika, umiejętność przyjęcia porażki, odpowiedzialność za własne słowa i czyny – to elementy, które budują kulturę sportu. Widać to szczególnie w chwilach, gdy zawodnicy potra-

fią wznieść się ponad rywalizację i okazać solidarność, na przykład wspierając kontuzjowanego przeciwnika czy protestując przeciwko niesprawiedliwości. Takie gesty przypominają, że sport jest nie tylko walką, ale też przestrzenią dla człowieczeństwa.

Nie można też pominąć roli etyki w kontekście komercjalizacji. Współczesny sport to ogromny biznes, w którym pieniądze często decydują o kierunku rozwoju dyscyplin, o tym, kto ma szansę na sukces, a kto pozostaje na marginesie. Etyka stawia pytania o granice tej komercjalizacji: czy sport powinien być przede wszystkim produktem medialnym, czy nadal przestrzenią dla pasji i autentycznej rywalizacji? Odpowiedź na to pytanie będzie decydować o tym, jaką twarz sport pokaże przyszłym pokoleniom.

Wreszcie, etyka w sporcie ma wymiar edukacyjny. To ona sprawia, że młodzi ludzie uczą się nie tylko techniki i taktyki, ale także wartości – uczciwości, odpowiedzialności, solidarności. Sport staje się wówczas narzędziem wychowania, które kształtuje postawy potrzebne nie tylko na boisku, ale i w życiu codziennym.

Etyka w sporcie nie jest dodatkiem, lecz jego rdzeniem. To ona nadaje rywalizacji sens, chroni przed wypaczeniami i przypomina, że zwycięstwo bez wartości jest pustym triumfem. Sport bez etyki byłby jedynie grą interesów, podczas gdy jego prawdziwa siła tkwi w tym, że

potrafi łączyć ludzi, inspirować i uczyć, jak być lepszym – nie tylko zawodnikiem, ale przede wszystkim człowiekiem”.

Jan Ekwiński: To na zakończenie trochę humoru: Czy możesz stworzyć dla nas trzy żarty o etyce w sporcie?

Al: „ Proszę bardzo:

Dlaczego bokserzy nie potrzebują kodeksu etycznego?

– Bo i tak wszystko rozstrzygają na własnych zasadach... w ringu.

Dlaczego tenisista nigdy nie oszukuje?

– Bo linie na korcie są bardziej bezlitosne niż sumienie.

Dlaczego pływak nigdy nie stosuje dopingu?

– Bo i tak wszystko wypłynie.”

To był fragment rozmowy, którego się najbardziej obawiałem (w końcu to sztuczna inteligencja i mimo jej wielu zalet, nie zakładałem, że także poczucie humoru jest jedną z nich).

Tymczasem efekt całej rozmowy i jej zakończenie okazał się – w mojej ocenie – więcej niż zadowalający.

A Wy co o tym sądzicie?

Wesołych Świąt!

„Coś jest w świętach Bożego Narodzenia, co raz po raz każe zajrzeć nam
w głąb siebie, w nasze wspomnienia i pragnienia, w naszą dziecięcą duszę.
Ona wciąż jeszcze otwiera szeroko oczy ze zdumienia,
stając przed tajemniczymi drzwiami, za którymi czeka cud.”

Nicolas Barreau, „Sekretne składniki miłości”

*W oczekiwaniu na zbliżające się
Święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok
pełni wiary w lepsze, spokojniejsze i bezpieczniejsze dni
spoglądamy z nadzieją w najbliższą przyszłość ...*

*W tym magicznym czasie,
w którym milkną wszelkie spory,
składamy Państwu najserdeczniejsze życzenia:
zdrowych, pełnych ciepła i drobnych radości oraz bliskości
i wzajemnego zrozumienia Świąt Bożego Narodzenia,
spędzonych wśród ludzi Wam bliskich i znajomych*

Życzymy:

*Samych radosnych chwil,
Spokoju oraz wytchnienia,
nieustającej pogody ducha.*

*Niech magia tego wyjątkowego czasu
wypełni Wasze domy ciepłem oraz miłością.*

A w nadchodzącym Nowym Roku życzymy:

*Zdrowia, spełnienia marzeń,
satysfakcji z każdej wykonywanej pracy,
wszelkiej pomysłowości i wielu sukcesów
w życiu osobistym, oraz wiary w to co się jeszcze nie zdarzyło,
a na co z nadzieją czekacie.*

*Komisja Etyki
Redakcja „Kurier Etyki”*